

BANKA

SLOVENIJE

EVROSISTEM

POVZETEK

MAKROEKONOMSKIH

GIBANJ

JULIJ 2016

Povzetek makroekonomskih gibanj, julij 2016

V prvem četrtnetju je bila rast večine glavnih svetovnih gospodarstev stabilna, tudi evrskega območja, kjer k rasti odločilno prispeva povečano zasebno trošenje. Kljub temu so se napovedi globalne gospodarske rasti in trgovine še znižale, a za zdaj brez učinka na oceno napovedi letošnje agregatne rasti slovenskih trgovinskih partneric. Ta se je po predhodnem znižanju junija povišala na 1,8 %, kar je primerljivo oceni z začetka leta. Ocena sicer še ne upošteva morebitnih učinkov Brexita. Ta naj bi bil negativen za Veliko Britanijo zaradi že ugotovljenega zastajanja investicij, vendar so gibanja na finančnih trgih v zadnjih dneh junija in na začetku julija že nakazala, da so bili prvi odzivi na Brexit verjetno čezmerni, ter da je prezgodaj za realistične ocene posledic na gospodarsko aktivnost.

V prvem četrtnetju se je rast slovenskega gospodarstva ohranila precej nad evrskim povprečjem. Edini večji zaviralni dejavnik je bil padec gradbenih investicij zaradi velikega zastoja infrastrukturnega investiranja države, brez upoštevanja tega pa se je gospodarska rast celo povišala. Na to so vplivale predvsem predelovalne dejavnosti, ki so v primerjavi z lanskim zadnjim četrtnetjem močno povečale proizvodnjo. Hkrati ugotavljamo, da postaja na tujem trgu dejavnejša tudi večina drugih gospodarskih panog, kar kaže na povečevanje izvozne usmerjenosti celotnega gospodarstva. Pod pričakovanji je bila v prvem četrtnetju predvsem rast zasebnega trošenja, ki se je precej znižala, a verjetno zgolj prehodno, saj se razmere na trgu dela še naprej izboljšujejo. Tudi sicer kazalniki aktivnosti in zaupanja kažejo na nadaljevanje solidne gospodarske rasti v drugem četrtnetju.

Rast zaposlovanja in plač se je okrepila, število registriranih brezposelnih pa je junija prvič po letu 2010 padlo pod 100.000. Po podatkih nacionalnih računov se je zaposlenost v prvem četrtnetju povišala za 1,4 %, k rasti pa sta največ prispevali industrija in skupina storitev trgovine in popravil vozil, prometa in skladiščenja ter gostinstva. Različne ankete za prihodnje mesece napovedujejo nadaljnjo rast zaposlovanja. Medletno zniževanje števila registriranih brezposelnih je junija presešlo 9 %. V povprečju prvih štirih mesecev je bila medletna rast nominalne bruto plače najvišja v zadnjih štirih letih, medletna rast nominalne mase plač pa najvišja v zadnjih šestih letih, kar daje osnovo za višjo rast zasebnega trošenja.

Inflacija, merjena s HICP, je bila junija pozitivna prvič po letu 2014. Obrat je bil hiter, inflacija pa z 0,1 % ni bila več nižja od povprečja evrskega območja. Osnovna inflacija je dosegla evrsko že maja in jo junija že preseгла. Vzroki za ta obrat so različni: počasi se kažejo tako zunanji kot domači stroškovni pritiski, medtem ko je še težko oceniti vpliv domačega trošenja, ki je bilo v prvem četrtnetju dokaj šibko.

Nominalni primanjkljaj države naj bi se letos zmanjšal na 2,2 % BDP. Znižanje primanjkljaja v prvem četrtnetju odraža rast prihodkov, zlasti iz davkov in prispevkov, medtem ko je bilo znižanje izdatkov posledica močnega padca investicij države zaradi počasnega začetka črpanja sredstev iz nove evropske finančne perspektive. Dolg države je bil ob koncu prvega četrtnetja nekoliko višji kot ob koncu lanskega leta zaradi dodatne zadolžitve in je znašal 83,8 % BDP.

Ključni makroekonomski kazalniki

	2013	2014	2015	15Q3	15Q4	16Q1	2013	2014	2015	15Q3	15Q4	16Q1
	Slovenija						EA					
Gospodarska gibanja	medletne stopnje rasti v %											
BDP	-1,1	3,0	2,9	2,6	3,3	2,5	-0,3	0,9	1,7	1,6	1,9	1,6
- industrija	-0,1	4,8	5,0	5,3	4,6	5,5	-0,6	0,6	1,9	2,0	2,2	0,9
- gradbeništvo	-8,7	9,5	-3,3	-6,0	-0,4	-18,3	-3,3	-0,9	0,3	0,3	1,5	0,6
- storitve pretežno javnega sektorja	-0,4	1,0	0,3	0,3	0,7	1,3	0,4	0,5	0,9	0,9	0,9	0,9
- storitve pretežno zasebnega sektorja	-0,8	4,4	3,5	3,4	4,1	2,7	-0,3	1,0	1,7	1,6	2,0	1,5
Domača potrošnja	-2,2	1,6	2,1	1,4	3,7	0,6	-0,7	0,9	1,8	1,9	2,4	2,1
- država	-1,5	-0,1	0,7	0,8	3,0	2,7	0,2	0,8	1,3	1,1	1,7	1,6
- gospodinjstva in NPISG	-4,1	0,7	1,7	2,5	2,6	0,7	-0,6	0,8	1,7	1,9	1,6	1,9
- bruto investicije	2,7	5,7	4,4	-0,6	8,1	-1,5	-1,8	1,4	2,8	2,7	5,7	3,3
- bruto investicije v osnovna sredstva	1,7	3,2	0,5	-2,0	3,4	-8,2	-2,6	1,3	2,9	2,6	4,0	2,3
- prispevek zalog k rasti BDP, v odstotnih točkah	0,2	0,5	0,8	0,3	0,8	1,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2
Trg dela												
Zaposlenost	-1,4	0,6	1,4	1,3	1,3	1,4	-0,6	0,6	1,1	1,1	1,2	1,4
- storitve pretežno zasebnega sektorja	-1,6	0,6	1,6	1,5	1,4	1,5	-0,9	0,5	1,1	1,2	1,3	1,5
- storitve pretežno javnega sektorja	-0,6	0,4	0,8	0,7	0,8	1,1	0,2	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1
Stroški dela na zaposlenega	0,5	1,1	0,8	0,3	1,5	2,6	1,6	1,3	1,3	1,3	1,2	1,3
- storitve pretežno zasebnega sektorja	1,7	2,1	0,8	0,4	1,2	1,8	1,5	1,3	1,4	1,4	1,2	1,3
- storitve pretežno javnega sektorja	-3,2	-2,0	0,8	0,3	0,8	1,9	1,6	1,1	1,1	0,9	1,1	1,4
Stroški dela na enoto proizvoda	-0,1	-2,0	-0,6	-1,2	-0,7	1,5	1,1	1,0	0,8	1,0	0,7	1,3
- industrija	0,8	-1,0	-2,1	-3,0	-0,7	-0,8	1,9	1,3	0,1	0,0	-0,6	1,2
	v %											
ILO stopnja brezposelnosti	10,1	9,8	9,0	8,6	8,4	8,9	12,0	11,7	10,9	10,3	10,6	...
Menjava s tujino	medletne stopnje rasti v %											
Tekoči račun plačilne bilance v % BDP	4,8	6,2	5,2	6,5	4,7	7,0	2,2	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Prispevek neto izvoza k rasti BDP, v odstotnih točkah	1,1	1,6	1,0	1,4	-0,1	1,9	0,4	0,0	-0,1	-0,2	-0,4	-0,4
Realni izvoz blaga in storitev	3,1	5,8	5,2	5,0	3,3	5,3	2,1	4,1	5,3	4,8	5,0	2,8
Realni uv oz blaga in storitev	1,7	4,0	4,4	3,7	3,9	3,2	1,3	4,5	6,1	5,7	6,4	4,0
Financiranje	v % BDP											
Bilančna vsota bank	128,9	116,7	107,8	109,4	107,8	104,6	297,6	299,3	285,5	291,6	285,5	288,0
Posojila podjetjem	45,1	31,5	26,5	27,9	26,5	25,1	42,0	40,2	39,0	39,4	39,0	38,9
Posojila gospodinjstvom	22,6	21,5	21,2	21,3	21,2	21,0	51,8	50,7	50,3	50,3	50,3	50,0
Inflacija	v %											
HICP	1,9	0,4	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9	1,3	0,4	0,0	0,1	0,2	0,0
Osnovna (brez energentov, hrane, alkohola in tobaka)	0,9	0,6	0,3	0,3	0,4	0,3	1,1	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0
Javne finance	v % BDP											
Dolg države	71,0	81,0	83,2	84,4	83,2	83,8	91,1	92,1	90,7	91,8	90,7	...
Primanjkljaj države	-15,0	-5,0	-2,9	-4,1	-2,9	-2,8	-3,0	-2,6	-2,1	-2,1	-2,1	...
- plačilo obresti	2,6	3,2	3,0	3,1	3,0	3,0	2,8	2,7	2,4	2,5	2,4	...
- primami primanjkljaj	-12,5	-1,8	0,0	-1,0	0,0	0,2	-0,2	0,1	0,3	0,4	0,3	...
- primanjkljaj brez rekapitalizacij bank	-4,9	-4,0	-2,9	-3,2	-2,9	-2,8						
- primami primanjkljaj brez rekapitalizacij bank	-2,3	-0,9	0,0	-0,1	0,0	0,2						

Vir: SURS, Eurostat, Banka Slovenije, ECB, Ministrstvo za finance RS, preračuni Banka Slovenije.